

An Gníomh um Cháin Mhótarfheithicle

Caibidil 1 Forálacha Ginearálta

§ 1. Raon feidhme an ghnímh

Foráiltear leis an nGníomh seo do cháin mhótarfheithicle a ghearrtar ar mhótarfheithiclí ar bhonn a saintréithe.

§ 2. Mótarfheithicil

(1) Chun críocha an Ghnímh seo, is éard atá i mótarfheithicil ceann de na cineálacha feithiclí seo a leanas atá cláraithe sa chlár mótarfheithicle:

- 1) gluaisrothar (dá ngairtear anseo feasta: *mótarfheithicil de chatagóirí L3e, L4e agus L5e*);
- 2) móipéid ceithre roth (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir L6e*);
- 3) mótarfheithicil ceithre roth nach mó ná 450 cileagram a mais gan ualach i gcás feithicle atá ceaptha lena húsáid chun paisinéirí a iompar agus 600 kg i gcás feithicle atá ceaptha lena húsáid chun earraí a iompar, seachas móipéidí, tarracóirí agus innealra soghluaiste nach innealra bóthair é (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir L7e*);
- 4) feithicil eisbhóthair ar rothaí (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir MS2*);
- 5) tarracóir ar rothaí ag a bhfuil uasluas dearaidh is mó ná 40 ciliméadar in aghaidh na huaire agus nach lú ná 1 150 mm leithead rian an acastóra is gaire don tiománaí, ar mó ná 600 kg an mhais gan ualach agus é réidh chun imeachta, nach mó ná 1 000 mm an scóip ón talamh agus nach tarracóir sainchuspóireach ar rothaí é; i gcás tarracóra le suíomh tiomána iniompaithe, is é an t-acastóir is gaire don tiománaí an t-acastóir ar a bhfuil boinn an trastomhais is mó feistithe (dá ngairtear an tarracóir ar rothaí anseo feasta: *mótarfheithicil de chatagóir T1b*);
- 6) tarracóir ar rothaí nach mó ná 600 kg a mhais gan ualach agus é in ord reatha, seachas tarracóir sainchuspóireach ar rothaí (anseo feasta: *mótarfheithicil de chatagóir T3*);
- 7) tarracóir ar rothaí ag a bhfuil luas dearaidh is mó ná 40 ciliméadar in aghaidh na huaire, seachas tarracóir sainchuspóireach ar rothaí (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir T5*);
- 8) gluaisteán paisinéirí (dá ngairtear anseo feasta: *mótarfheithicil de chatagóir M1*);
- 9) truail ag a bhfuil uasmhais suas le 3 500 cileagram (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir N1*).

(2) Folaíonn na catagóirí feithiclí a shonraítear i gclásail (1) 1) go 3), 6), 8) agus 9) den alt seo a bhfochatagóirí freisin.

§ 3. Ítim incháinithe

Is é cuspóir na cánach mótarfheithicle ná:

- 1) mótarfheithicil atá cláraithe sa chlár mótarfheithicle;
- 2) mótarfheithicil a scriosadh nó a cuireadh ar fionraí go sealadach ón gclár mótarfheithicle.

§ 4. Cáin a fháil

Íoctar an cháin mhótarfheithicle le buiséad an stáit.

Caibidil 2

Nós imeachta chun an cháin mhótarfheithicle a íoc

§ 5. Cáiníocóir

Is iad na daoine seo a leanas a íocfaidh an cháin mhótarfheithicle:

- 1) úinéir na feithicle; nó
- 2) úsáidire údaráithe de réir bhrí fho-alt 2 (93) den Ghníomh um Thrácht ar Bhóithre má tá úsáidire údaráithe ann, más léasóir, duine nádúrtha neamhchónaitheach nó duine dlítheanach nach bhfuil cláraithe san Eastóin úinéir na feithicle.

§ 6. Dliteanas cánach

(1) Tá an cháin mhótarfheithicle iníoctha ag duine:

- 1) atá ina úinéir nó úsáidire údaráithe na feithicle amhail ar 1 Eanáir na tréimhse cánachais de réir chlár mótarfheithicle; nó
- 2) a iontráladh i gclár mótarfheithicle na hEastóine mar úinéir nó mar úsáideoir údaráithe na mótarfheithicle le linn na tréimhse cánachais nuair a cláraíodh an mhótarfheithicil den chéad uair.

(2) Más rud é, de réir chlár na mótarfheithicle, go mbeidh úsáid údaráithe ag an bhfeithicil an tráth a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, dlífead cáin a íoc ar an bhfeithicil.

§ 7. Tréimhse cánachais agus íoc cánach

- (1) Is í an tréimhse chun cáin mhótarfheithicle a ghearradh ná bliain féilire amháin.
- (2) Ar chlárúchán téarma shocraithe mótarfheithicle, tá cáin mhótarfheithicle iníoctha don tréimhse chlárúcháin téarma shocraithe.
- (3) Má bhíonn mótarfheithicil cláraithe den chéad uair sa chlár mótarfheithicle i rith tréimhse cánachais, déanfar an cháin mhótarfheithicle a ríomh de bhun an nós imeachta dá bhforáiltear in alt 8 den Ghníomh seo.
- (4) Déanfar 50 faoin gcéad den cháin mhótarfheithicle a íoc faoin 15 Meitheamh agus 50 faoin gcéad faoin 15 Nollaig.

§ 8. Ríomh na cánach mótarfheithicle le haghaidh mótarfheithicle arna clárú le linn tréimhse cánachais

- (1) An cháin mhótarfheithicle do mhótarfheithicil atá cláraithe sa chlár mótarfheithicle den chéad uair le linn tréimhse cánachais go dtí an 30 Meán Fómhair beidh sé iníoctha faoin 15 Nollaig.
- (2) I gcás mótarfheithicle a cláraíodh den chéad uair sa chlár mótarfheithicle tar éis 30 Meán Fómhair an mhótarfheithicil íocfar cáin faoin 15 Meitheamh an bhliain dár gcionn.
- (3) Déanfar cáin mótarfheithicle a ríomh i gcomhréir leis an líon laethanta atá fágtha go dtí deireadh na tréimhse cánachais reatha amhail ón gcéad lá tar éis an chláráithe.

§ 9. Nós imeachta maidir leis an gcáin a íoc

- (1) Ar bhonn na faisnéise a fhaightear ón gclár mótarfheithicle, eiseoidh an Bord Cánach agus Custaim, tráth nach déanaí ná an 15 Feabhra, fógra cánach chuig an gcáiníocóir maidir le méid na cánach mótarfheithicle atá iníoctha.
- (2) Déanfar fógra cánach maidir le dliteanas cánach do mhótarfheithicil a cláraíodh den chéad uair sa chlár tráchta le linn tréimhse cánachais a eisiúint laistigh de 15 lá oibre tar éis an taifid sa chlár a dhéanamh.

§ 10. Aisíocaíocht cánach

I gcás mótarfheithicil a aistriú nó ceart úsáide mótarfheithicle a aistriú le linn tréimhse cánachais, ní aisíocfar an cháin mhótarfheithicle a íocadh don tréimhse chánachais agus ní laghdófar méid na cánach.

Caibidil 3 Rátaí na cánach mótarfheithicle

§ 11. Rátaí cánach do mhótarfheithiclí de chatagóirí L, MS2, T1b, T3 and T5

(1) I gcás mótarfheithicil de chatagóirí L3e, L4e, L5e, L6e agus L7e, de chatagóir MS2 ag a bhfuil mais gan ualach suas le 1 000 cileagram, de chatagóir T3 agus de mhótarfheithicil de chatagóirí T1b agus T5 ag a bhfuil mais neamhualaithe nach mó ná 1 000 cileagram, agus suas le 10 mbliana caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thús na tréimhse cánachais, is í an cháin mhótarfheithicle:

- 1) 30 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 51 agus 125 ceintiméadar ciúbach;
- 2) 45 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 126 agus 500 ceintiméadar ciúbach;
- 3) 60 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 501 agus 1 000 ceintiméadar ciúbach;
- 4) 75 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 1 001 agus 1 500 ceintiméadar ciúbach;
- 5) 90 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle níos mó ná 1 500 ceintiméadar ciúbach.

(2) I gcás mótarfheithicil de chatagóirí L3e, L4e, L5e, L6e agus L7e, feithicilí eisbhóthair ar rothaí de chatagóir MS2 nach mó a mais gan ualach ná 1 000 cileagram, mótarfheithicil de chatagóir T3 agus mótarfheithicil de chatagóirí T1b agus T5 nach mó a mais gan ualach ná 1 000 cileagram, a bhfuil níos mó ná 10 mbliana ach níos lú ná 20 bliain caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thús na tréimhse cánachais, is éard a bheidh sa cháin mhótarfheithicle:

- 1) 30 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 126 agus 500 ceintiméadar ciúbach;
- 2) 45 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 501 agus 1 000 ceintiméadar ciúbach;
- 3) 60 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle idir 1 001 agus 1 500 ceintiméadar ciúbach;
- 4) 75 euro má tá toilleadh innill na mótarfheithicle níos mó ná 1 500 ceintiméadar ciúbach.

§ 12. Rátaí cánach do mhótarfheithicil de chatagóir M1

(1) Do mhótarfheithicil de chatagóir M1 nach bhfuil go hiomlán leictreach de réir bhrí chlásal 2 88¹) den Ghníomh um Thrácht ar Bhóithre agus lena mbaineann sonraí maidir le dé-ocsaíd charbóin shonrach (dá ngairtear CO) astaíochtaí, arna ríomh i gcomhréir leis an ²Nós Imeachta Tástála Comhchuibhithe Domhanda d'Fheithicilí Éadroma (dá ngairtear anseo feasta: WLTP)), ar fáil sa chlár mótarfheithicle, déanfar ráta na cánach mótarfheithicle a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 50 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO ar leith² Comhpháirt astaíochtaí CO i gcás ina bhfuil gach gram CO₂ a iolrú faoi 3 euro sa raon 118–150 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 3.5 euro sa raon 151–200 gram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 4 euro sa raon 201 ghram nó níos mó in aghaidh an chiliméadair;
- 3) an pháirt mhaise ar bhealach a fhágann go n-iolraítear gach cileagram a sháraíonn uasmhais feithicle cumhacht-tiomáinte de 2 000 cileagram faoi 0.40 euro suas go dtí 400 euro nó, i gcás feithicil chumhacht-tiomáinte a bhfuil cumas luchtaithe seachtrach aici a bhfuil an tásc 'OVC-HEV' uirthi sa mhótarchlár, ionas go n-iolrófar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 200 cileagram na feithicle cumhacht-tiomáinte faoi 0.40 euro suas go dtí 400 euro.

(2) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, ar mótarfheithicil í a bhfuil faisnéis maidir le CO shonrach₂ Níl astaíochtaí CO₂ ar fáil sa chlár mótaí ach amháin ar bhonn an Timthrialla Tiomána Nua Eorpaigh (dá ngairtear anseo feasta: *Modh NEDC*), ríomhfar ráta na cánach mótarfheithicle mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an chuid mais;
- 3) an CO sonrach₂ comhpháirt astaíochtaí i gcás ina bhfuil an CO sonrach₂ déantar luach astaíochtaí a iolrú ar dtús faoi fhachtóir 1.21 agus ansin an sciar in aghaidh an ghraim CO₂ a ríomh de réir fhorálacha chlásal (1) 2) den alt seo.

(3) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo nach bhfuil aon sonraí ina leith ar an CO sonrach₂ Tá astaíochtaí CO₂ ar fáil sa mhótarchlár, luach tagartha modha WLTP le haghaidh an CO shonraigh₂ Déanfar astaíochtaí CO₂ i ngraim in aghaidh an chiliméadair a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas, arna slánú suas go dtí an tslánuimhir is gaire, faoi réir fho-alt (5):

- 1) iolrófar cumhacht in kW an innill dócháin inmheánaigh faoi 0.29;
- 2) déantar mais neamhualaithe na feithicle cumhacht-thiomáinte i gcileagram a iolrú faoi 0.07;
- 3) déanfar aois na feithicle cumhacht-tiomáinte i mblianta faoi dháta thús na tréimhse cánachais amhail ar dháta an chéad chláráithe a iolrú faoi 4.92.

(4) Déanfar an méid seo a leanas a asbhaint ón tsuim a fhaightear trí na luachanna a shonraítear i bpointí (3) 1)-3) den roinn seo a shuimiú:

- 1) 35 ghrám de CO₂ in aghaidh an chiliméadair d'fheithicil a bhfuil inneall adhainte comhbhrú feistithe uirthi;
- 2) 52 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair i gcás mótarfheithicle a bhfuil inneall adhainte comhbhrú feistithe uirthi, nach bhfuil aon chumas luchtaithe sheachtraigh aici agus a bhfuil an nodaireacht 'NOVC-HEV' uirthi sa mhótarchlár;
- 3) 39 ngram CO₂ in aghaidh an chiliméadair do mhótarfheithicil a bhfuil inneall peitрил feistithe uirthi, ar a bhfuil an nodaireacht "NOVC-HEV" sa mhótarchlár.

(5) Uasluach tagartha WLTP le haghaidh CO sonrach₂ Is é a bheidh in astaíochtaí CO₂ dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo 350 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(6) Déanfar an ráta cánach ar mhótarfheithicilí a shonraítear i bhfo-alt (3) agus (4) den alt seo a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an chuid mais;
- 3) an CO ar leith₂ cuid d'astaíochtaí CO₂ arna cinneadh de réir luach tagartha WLTP.

(7) Déanfar an ráta cánach le haghaidh mótarfheithicle a shonraítear i bhfo-alt (3) den roinn seo, ar a mbeidh an tásc 'OVC-HEV' sa mhótarchlár, a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) An chuid maise.

(8) Déanfar an ráta cánach do mhótarfheithicil a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo agus atá lánleictreach a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 50 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an chuid mhaise sa chaoi is go ndéantar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 400 cileagram na mótarfheithicle a iolrú faoi 0.40 euro suas go dtí an méid 440 euro.

(9) Gearrtar cáin ar mhótarfheithicil de chatagóir M1 ag a bhfuil an t-ainm cabhlach 'teaghais' ag an ráta do mhótarfheithicil de chatagóir N1.

§ 13. Rátaí cánach do mhótarfheithiclí de chatagóir N1

(1) Le haghaidh mótarfheithicil de chatagóir N1, nach bhfuil go hiomlán leictreach agus dá bhfuil an CO sonrach₂ Tá astaíochtaí CO₂ arna ríomh de réir mhodh WLTP ar fáil sa mhótarchlár, déanfar an ráta cánach a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 50 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO sonrach₂ Comhpháirt astaíochtaí CO i gcás ina bhfuil gach gram CO₂ a iolrú faoi 3 euro sa raon 205–250 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 3.5 euro sa raon 251–300 gram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 4 euro sa raon 301 gram nó níos mó in aghaidh an chiliméadair.

(2) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo nach mbaineann ach leis an CO sonrach₂ Tá astaíochtaí CO₂ arna ríomh de réir mhodh NEDC ar fáil sa mhótarchlár, déanfar an ráta cánach a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an CO sonrach₂ comhpháirt astaíochtaí i gcás ina bhfuil an CO sonrach₂ déantar luach astaíochtaí a iolrú ar dtús faoi fhachtóir 1.3 agus ansin an sciar in aghaidh an ghraim CO₂ a ríomh de réir fhorálacha chlásal (1) 2) den alt seo.

(3) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo nach bhfuil aon sonraí ina leith ar an CO sonrach₂ Tá astaíochtaí CO₂ ar fáil sa mhótarchlár, luach tagartha modha WLTP le haghaidh an CO shonraigh₂ Déanfar astaíochtaí CO₂ i ngraim in aghaidh an chiliméadair a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas, arna slánú suas go dtí an tslánuimhir is gaire, faoi réir fho-ailt (4) agus (5) den roinn seo:

- 1) iolrófar cumhacht in kW an innill dócháin inmheánaigh faoi 0.4;
- 2) déantar an mhais neamhualaithe i gcileagraim na mótarfheithicle a iolrú faoi 0.07;
- 3) déanfar aois na feithicle cumhacht-tiomáinte i mblianta faoi dháta thús na tréimhse cánachais amhail ar dháta an chéad chláráithe a iolrú faoi 5.16.

(4) I gcás feithicil pheitрил, 22 ghran CO₂ cuirfear an ciliméadar leis an tsuim a gheofar trí na méideanna a shonraítear i gclásail (3) (1) go (3) den alt seo a shuimiú.

(5) I gcás mótarfheithicle a bhfuil inneall adhainte comhbhrú feistithe uirthi, nach bhfuil aon chumas luchtaithe seachtrach aici agus a bhfuil an nodaireacht “NOVC-HEV” uirthi sa chlár mótarfheithicle, nó mótarfheithicil a bhfuil inneall peitрил feistithe uirthi, ar a bhfuil an nodaireacht “NOVC-HEV” sa chlár mótarfheithicle, asbhainfear 20 ghran CO₂ in aghaidh an chiliméadair as an tsuim a gheofar trí na luachanna a shonraítear i gclásail (3) (1) go (3) den alt seo a shuimiú.

(6) Uasluach tagartha WLTP le haghaidh CO sonrach₂ Is é a bheidh in astaíochtaí CO₂ dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo 350 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(7) Déanfar an ráta cánach ar mhótarfheithiclí a shonraítear i bhfo-alt (3)–(5) den alt seo a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an CO ar leith₂ cuid d’astaíochtaí CO₂ arna cinneadh de réir luach tagartha WLTP.

(8) Is é a bheidh i ráta cánach mótarfheithicle a shonraítear i bhfo-alt (3) den alt seo, ar a mbeidh an tasc ‘OVC-HEV’ sa mhótarchlár, an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo.

(9) Is é ráta cánach mótarfheithicle a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo agus atá lánleictreach EUR 30 in aghaidh na mótarfheithicle.

(10) Maidir le mótarfheithicil de chatagóir N1 ag a bhfuil cumhacht shonrach os cionn 0.20 kW in aghaidh an chileagraim de thoilleadh ualachiompartha de réir chlár na mótarfheithicilí, gearrfar cáin uirthi de réir ráta mótarfheithicle de chatagóir M1 trí iolraitheoir a chur i bhfeidhm, i gcás duine nádúrtha, ag brath ar aois na mótarfheithicle.

§ 14. Iolraitheoir aoise mótarfheithicle

(1) Déanfar an ráta cánach do mhótarfheithiclí de chatagóir M1 agus de chatagóir N1 a iolrú faoi iolraitheoir a bheidh ag brath ar aois na mótarfheithicle, ar fíor an méid seo a leanas ina leith:

- 1) 0.92 más rud é go mbeidh 5 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 2) 0.84 más rud é go mbeidh 6 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 3) 0.75 más rud é go mbeidh 7 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 4) 0.67 más rud é go mbeidh 8 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 5) 0.59 más rud é go mbeidh 9 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 6) 0.51 más rud é go mbeidh 10 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.
- 7) 0.43 más rud é go mbeidh 11 bhliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais;
- 8) 0.35 más rud é go mbeidh 12 bhliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais;
- 9) 0.26 más rud é go mbeidh 13 bhliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais;
- 10) 0.18 más rud é go mbeidh 14 bhliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais;
- 11) 0.1 más rud é go mbeidh 15 bhliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais;
- 12) 0 más rud é go mbeidh 20 bliain ar a laghad caite ó dháta chéadchlárú na mótarfheithicle faoi dháta thosach na tréimhse cánachais.

(2) Cuirfear iolraitheoir an ráta cánach mótarfheithicle i bhfeidhm ar an méid cánach mótarfheithicle lúide an bhonn-chomhpháirt.

§ 15. Díolúine ón gcáin mhótarfheithicle

Na feithiclí seo a leanas ní bheidh sé incháinite leis an gcáin mhótarfheithicle:

- 1) feithicil chumhacht-thiomáinte atá cláraithe mar fheithicil éigeandála sa mhótarchlár;
- 2) mótarfheithiclí a bhaineann le misean taidhleoireachta eachtrach agus le hoifig chonsalach eachtrach, le misean speisialta, le misean de chuid eagraíocht idirnáisiúnta atá aitheanta ag an Aireacht Gnóthaí Eachtracha, le hinstiúid de chuid an Aontais Eorpaigh nó le haon ghníomhaireacht nó instiúid arna bunú nó arna bunú faoi dhlí an Aontais Eorpaigh, le hionadaí taidhleoireachta eachtrach agus le hoifigeach consalach eachtrach atá creidiúnaithe don Eastóin, seachas consal oinigh, ionadaí ar mhisean speisialta agus ar eagraíocht idirnáisiúnta, chomh maith le foireann riaracháin an mhisin taidhleoireachta, na n-údarás consalach, agus na misean speisialta;
- 3) na mótarfheithiclí ar le hEagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh iad (dá ngairtear anseo feasta: ;ECAT) agus a fhochoimplachtaí, a cheanncheathrú míleata, fórsaí armtha Ballstáit de chuid ECAT atá rannpháirteach i ngníomhaíocht chomhchosanta nó Ballstát de chuid an Aontais Eorpaigh atá rannpháirteach i ngníomhaíocht chomhchosanta arna seoladh faoi chuimsiú Comhbheartas Slándála agus Cosanta, agus an fhoireann shibhialtach atá á dtionlacan, chomh maith lena gcomhaltaí, comhaltaí na bhfórsaí armtha agus foireann shibhialtach Stáit eachtraigh agus a gcleithiúnaithe, pearsanra chonraitheoirí fhórsaí armtha Stáit eachtraigh, comhaltaí cheanncheathrú mhíleata idirnáisiúnta agus a gcleithiúnaithe, agus pearsanra chonraitheoirí na ceanncheathrún agus a gcleithiúnaithe, chomh maith le fórsaí armtha agus foireann shibhialtach tíre eachtraí nach Ballstát den Aontas Eorpach ná Ballstát

de ECAT í, agus institiúid oiliúna míleata idirnáisiúnta, i leith chur i bhfeidhm an fhaoisimh cánach dá bhforáiltear sa chomhaontú idirnáisiúnta

(4) mótarfheithicil de chuid duine nádúrtha, arna ceapadh nó arna hoiriúnú go speisialta chun daoine faoi mhíchumas a iompar nó lena húsáid ag duine faoi mhíchumas.

Caibidil 4

Clár um cháin mhótarfheithicle

§ 16. Clár um cháin mhótarfheithicle

(1) Is fochlár de chláir na ndaoine inchánach é an clár um cháin mhótarfheithicle arna bhunú ar bhonn § 17(1) den Ghníomh Cánachais, dá bhforáiltear an nós imeachta maidir lena chothabháil i reacht chláir na ndaoine inchánach.

(2) Is é cuspóir an chláir um cháin mhótarfheithicil próiseáil a dhéanamh ar an bhfaisnéis is gá chun cáin mhótarfheithicle a riar.

(3) Cuirfidh an tÚdarás Iompair faoi bhráid an Bhoird Cánach agus Custaim an fhaisnéis bhunúsach is gá chun na rátaí cánach mótarfheithicle agus na díolúintí dá bhforáiltear in ailt 11-15 den Ghníomh seo a ríomh, lena n-áirítear:

- 1) sonraí ginearálta úinéir nó úsáideoir údaráithe na mótarfheithicle;
- 2) sonraí chun an fheithicil a shainaithint;
- 3) sonraí teicniúla na mótarfheithicle.

Caibidil 5

Forálacha cur chun feidhme

Teideal 1

Forálacha idirthréimhseach

§ 17. Sainiúlacht an fhógra cánach

I gcás ina gclárófar mótarfheithicil den chéad uair sa mhótarchlár idir an 1 agus an 31 Eanáir 2025, eiseofar fógra cánach tráth nach déanaí ná an 15 Feabhra 2025 i leith an dliteanais cánach arna thabhu i leith na mótarfheithicle.

§ 18. Meastóireacht ex-post

Faoi 2030, ar a dhéanaí, déanfaidh an Aireacht Airgeadais anailís ar bhaint amach an chuspóra maidir le cur chun feidhme na cánach mótarfheithicil agus na táille clárúcháin dá bhforáiltear i gCaibidil 12³ An Gnímh um Thrácht ar Bhóithre, chomh maith le tionchar agus éifeachtacht an rialacháin.

‘Fochaibidil 2

Leasú ar dhlíthe

§ 19. Leasú ar an Ghníomh Cánacha Áitiúla

Aisghairtear Clásal 5 (7) agus alt 12 den Ghníomh Cánacha Áitiúla.

§ 20. Leasú ar an Ghníomh um Thrácht ar Bhóithre

Leasaítear an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre mar seo a leanas:

1) i bhfo-alt 1 (1), cuirtear na focail ‘agus táille chlárúcháin’ isteach i ndiaidh na bhfocal ‘táille úsáide bóthair’;

2) clásal 88¹⁾ a chur le roinn 2 mar a leanas:
'88¹⁾ ciallaíonn 'mótarfheithicil lánleictreach' mótarfheithicil atá cumhachtaithe ag mótar leictreach agus nach bhfuil aon inneall dócháin inmheánaigh inti;';

3) i bhfo-alt 37 (2), scriostar na focail 'tiomáint tarraingthe';

4) i bhfo-alt 173 (1), cuirtear na focail 'íocaíocht na táille clárúcháin le haghaidh urrús cláraithe agus mótarfheithicil' in ionad na bhfocal 'agus na n-urrús cláraithe';

5) fo-alt (2³⁾ a chur le halt 174 mar a leanas:
'(2³⁾ Taifid ar an táille chlárúcháin dá bhforáiltear i gCaibidil 12³ déanfar an Ghníomh seo a choimeád freisin sa bhunachar sonraí feithicil.'.

6) Caibidil 12³ cuirtear an méid seo a leanas leis an Ghníomh:

„Chapter 12³

TÁILLE CHLÁRÚCHÁIN

§ 190¹⁶. Táille chlárúcháin

Íocfar an táille chlárúcháin chun mótarfheithicil a bhaineann leis an earnáil a shonraítear i bhfo-alt 190 a chlárú¹⁷ (1) den Ghníomh seo i gclár mótair na hEastóine nó chun a úinéireacht a athrú.

§ 190¹⁷. Cuspóir na táille clárúcháin

(1) Is é cuspóir na táille clárúcháin mótarfheithicil a bhaineann le ceann de na catagóirí seo a leanas:

- 1) gluaisteán paisinéirí (dá ngairtear anseo feasta: *mótarfheithicil de chatagóir M1*);
- 2) trucail ag a bhfuil uasmhais suas le 3 500 cileagram (dá ngairtear *mótarfheithicil de chatagóir N1*).

(2) Áireofar freisin a bhfochatagóirí sna haicmí feithicilí dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo.

§ 190¹⁸. Oibleagáid táille chlárúcháin a íoc

(1) Is é an duine ar ina leas nó ina leith a dhéanfar gníomh taifeadta sa chlár a shonraítear i bhfo-alt (2) den alt seo a íocfaidh an táille chláraithe.

(2) Tiocfaidh an oibleagáid chun an táille chlárúcháin a íoc chun cinn:

- 1) an fheithicil a chlárú sa Chlár Mótarfheithicle; nó
- 2) ar an gcéad athrú úinéireachta ar an bhfeithicil, mura mbeidh an táille chláraithe íoctha ar an bhfeithicil de réir chlásal 1 den alt seo.

(3) Cinnfidh an Riarachán Iompair méid na táille clárúcháin a bheidh le híoc tar éis an tástáil ródacmhainneachta réamhchlárúcháin dá bhforáiltear i bhfo-alt 76 (9) den Ghníomh um Thrácht ar Bhóithre a dhéanamh agus sula ndéanfar an t-athrú ar úinéireacht na feithicle a thaifeadadh sa chlár.

(4) Ní mheasfar gurb é athrú úinéireachta feithicle atá cláraithe san Eastóin an chéad uair agus ní thiocfaidh aon dliteanas cánach chun cinn sna cásanna seo a leanas:

- 1) ar dhul in éag don chonradh léasaithe, tiocfaidh an fheithicil chun bheith ina maoin de chuid duine a bhí, tráth dhul in éag an chonartha léasaithe, taifeadta sa chlár feithicilí mar an t-úsáideoir údairithe, in ionad an léasóra; nó
- 2) go bhfuarthas an fheithicil trí oidhreacht.

(5) Má aistrítear feithicil a shonraítear i bhfo-alt (4) den alt seo, measfar gurb í an chéad athrú úinéireachta í.

(6) I gcás clárú téarma shocraithe, ní bheidh an táille chlárúcháin iníoctha ach amháin i leith na tréimhse clárúcháin téarma shocraithe.

§ 190¹⁹. Tráth íoctha na táille clárúcháin

Íocfar an táille chlárúcháin sula gclárófar an fheithicil den chéad uair i mótarchlár na hEastóine nó roimh an gcéad athrú úinéireachta ar fheithicil atá cláraithe san Eastóin, faoi réir fho-alt 190¹⁸ (4) den Ghníomh seo.

§ 190²⁰. Údarás táillí clárúcháin

Is é an Riarachán Iompair an t-údarás a bheidh freagrach as táillí clárúcháin.

§ 190²¹. Táille chlárúcháin a fháil

Íoctar an táille chlárúcháin le buiséad an stáit.

§ 190²². Rátaí táille clárúcháin do mhótarfheithiclí de chatagóir M1

(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir M1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonracha ina leith₂ astaíochtaí CO₂, arna ríomh i gcomhréir leis an Nós Imeachta Tástála Comhchuibhithe Domhanda d'Fheithiclí Éadroma (dá ngairtear: *WLTP*), atá ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 150 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO ar leith₂ Cuid astaíochtaí CO i gcás gach gram CO₂ a iolrú faoi 5 euro sa raon 1–117 ngram in aghaidh an chiliméadair, faoi 10 euro sa raon 118–150 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 30 euro sa raon 151–200 gram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 50 euro sa raon 201 ghran nó níos mó in aghaidh an chiliméadair;
- 3) an chuid mhaise ina ndéantar gach cileagram de mhótarfheithicil a sháraíonn uasmhais 2 000 cileagram a iolrú faoi 2 euro suas go dtí méid 2 000 euro agus, i gcás mótarfheithicil a bhfuil cumas luchtaithe seachtrach aici, a bhfuil an tasc 'OVC-HEV' uirthi sa chlár mótar, déantar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 200 cileagram a iolrú faoi 2 euro suas go dtí méid 2 000 euro.

(2) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, a bhfuil faisnéis ina leith maidir leis an CO sonracha₂ Níl astaíochtaí CO₂ ar fáil sa chlár mótar ach amháin ar bhonn an Timthrialla Tiomána Nua Eorpaigh (dá ngairtear anseo feasta: *Modh NEDC*), ríomhfar ráta na táille clárúcháin mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an chuid mais;
- 3) an CO sonracha₂ comhpháirt astaíochtaí i gcás ina bhfuil an CO sonracha₂ déantar luach astaíochtaí a iolrú ar dtús faoi fhachtóir 1.21 agus ansin an sciar in aghaidh an ghraim CO₂ a ríomh de réir fhorálacha chlásal (1) 2) den alt seo.

(3) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo nach bhfuil aon sonraí ina leith ar an CO sonracha₂ Tá astaíochtaí CO₂ ar fáil sa mhótarchlár, luach tagartha modha WLTP le haghaidh an CO shonraigh₂ Déanfar astaíochtaí CO₂ i ngram in aghaidh an chiliméadair a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas, arna slánú suas go dtí an tslánuimhir is gaire, faoi réir fho-alt (4):

- 1) iolrófar cumhacht in kW an innill dócháin inmheánaigh faoi 0.29;
- 2) déantar an mhais neamhualaithe i gcileagraim na mótarfheithicle a iolrú faoi 0.07;
- 3) déanfar aois na mótarfheithicle i mblianta tar éis dháta an chéad chlárúcháin tráth na táille clárúcháin a iolrú faoi 4.92.

(4) Déanfar an méid seo a leanas a asbhaint ón tsuim a fhaightear trí na luachanna a shonraítear i bpointí (3) 1)-3) den roinn seo a shuimiú:

- 1) 35 ghran de CO₂ in aghaidh an chiliméadair d'fheithicil a bhfuil inneall adhainte comhbhrú feistithe uirthi;
- 2) 52 ngram CO₂ in aghaidh an chiliméadair do mhótarfheithicil a bhfuil inneall peitрил feistithe uirthi, ar a bhfuil an nodaireacht "NOVC-HEV" sa mhótarchlár.
- 3) 39 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair do mhótarfheithicil a bhfuil inneall peitрил feistithe uirthi, ar a bhfuil an nodaireacht "NOVC-HEV" sa mhótarchlár.

(5) Uasluach tagartha WLTP le haghaidh CO sonracha₂ Is é a bheidh in astaíochtaí CO₂ dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo 350 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(6) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (3) agus (4) den alt seo a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an chuid mais;
- 3) an CO ar leith₂ cuid d'astaíochtaí CO₂ arna cinneadh de réir luach tagartha WLTP.

(7) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo, ar a bhfuil an nodaireacht “OVC-HEV” sa mhótarchlár, a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an chuid mais;
- 3) an CO sonrach₂ an chomhpháirt astaíochtaí, a bheidh cothrom le 46 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(8) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, is táille lánleictreach, a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 150 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an chuid mhaise ar bhealach a fhágann go ndéantar gach cileagram, ar mó é ná uasmhais 2 400 cileagram na mótarfheithicle, a iolrú faoi 2 euro suas go dtí 2 200 euro.

(9) Déantar an táille chlárúcháin do mhótarfheithicil de chatagóir M1 ar a bhfuil an t-ainm cabhlach ‘teaghais’ a ríomh ar bhonn an ráta táille clárúcháin do mhótarfheithicil de chatagóir N1.

§ 190²³. Rátaí táille clárúcháin do mhótarfheithicilí de chatagóir N1

(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir N1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonrach di₂ tá astaíochtaí, arna ríomh i gcomhréir le WLTP, ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 300 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO ar leith₂ Cuid astaíochtaí CO i gcás gach graim CO₂ a iolrú faoi 2 euro sa raon 1–204 ghrām in aghaidh an chiliméadair, faoi 30 euro sa raon 205–250 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 35 euro sa raon 251–300 gram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 40 euro sa raon 301 ghrām nó níos mó in aghaidh an chiliméadair.

(2) Ar mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, dá bhfuil faisnéis maidir le CO sonrach₂ níl astaíochtaí ar fáil sa chlár mótar ach amháin ar bhonn mhodh NEDC, ríomhfar ráta na táille clárúcháin mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an CO sonrach₂ comhpháirt astaíochtaí i gcás ina bhfuil an CO sonrach₂ déantar luach astaíochtaí a iolrú ar dtús faoi fhachtóir 1.3 agus ansin an sciar in aghaidh an ghraim CO₂ a ríomh de réir fhorálacha chlásal (1) 2) den alt seo.

(3) Le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo nach bhfuil aon sonraí ina leith ar an CO sonrach₂ Tá astaíochtaí CO₂ ar fáil sa mhótarchlár, luach tagartha modha WLTP le haghaidh an CO shonraigh₂ Déanfar astaíochtaí CO₂ i ngraim in aghaidh an chiliméadair a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas, arna slánú suas go dtí an tslánuimhir is gaire, faoi réir fho-ailt (4) agus (5):

- 1) iolrófar cumhacht in kW an innill dócháin inmheánaigh faoi 0.4;
- 2) déantar an mhais neamhualaithe i gcileagraim na mótarfheithicle a iolrú faoi 0.07;
- 3) déanfar aois na mótarfheithicle i mblianta tar éis dháta an chéad chlárúcháin tráth na táille clárúcháin a iolrú faoi 5.16.

(4) I gcás feithicil pheitril, 22 ghrām CO₂ cuirfear an ciliméadar leis an tsuim a gheofar trí na méideanna a shonraítear i gclásail (3) (1) go (3) den alt seo a shuimiú.

(5) I gcás mótarfheithicle a bhfuil inneall adhainte comhbhrú feistithe uirthi, nach bhfuil aon chumas luchtaithe seachtrach aici agus a bhfuil an nodaireacht “NOVC-HEV” uirthi sa mhótarchlár, nó mótarfheithicil a bhfuil inneall peitril feistithe uirthi, ar a bhfuil an nodaireacht “NOVC-HEV” sa mhótarchlár, 20 gram CO₂ déanfar in aghaidh an chiliméadair a asbhaint ón tsuim a fhaightear trí na luachanna a shonraítear i bpointí (3) 1)-3) den roinn seo a shuimiú.

(6) Uasluach tagartha WLTP le haghaidh CO sonrach₂ Is é a bheidh in astaíochtaí CO₂ dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo 350 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(7) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-ailt (3)-(5) den alt seo a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;
- 2) an CO ar leith₂ cuid d’astaíochtaí CO₂ arna cinneadh de réir luach tagartha WLTP.

(8) Déanfar an ráta táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (3) den alt seo, ar a bhfuil an nodaireacht “OVC-HEV” sa mhótarchlár, a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

1) an bhunchuid a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo;

2) an CO sonrach₂ an chomhpháirt astaíochtaí, a bheidh cothrom le 69 gram CO₂ in aghaidh an chiliméadair.

(9) Is é ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, ar táille lánleictreach í, EUR 200 in aghaidh na mótarfheithicle.

(10) Íocfar an cháin chlárúcháin le haghaidh mótarfheithicil de chatagóir N1 ag a bhfuil cumhacht shonrach os cionn 0.20 kW in aghaidh an chileagraim de thoilleadh ualachiompartha de réir an chlár mhótarfheithicilí ar bhonn ráta na cánach clárúcháin le haghaidh mótarfheithicil de chatagóir M1.

§ 190²⁴. Iolraitheoir aoise feithicle is infheidhme maidir leis an táille chlárúcháin

(1) Déanfar an cháin chlárúcháin do mhótarfheithicilí de chatagóirí M1 agus N1 a iolrú faoin iolraitheoir ag brath ar aois na mótarfheithicle, atá:

1) 0.87 má tá bliain amháin ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

2) 0.75 má tá ar a laghad dhá bhliain caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

3) 0.65 má tá ar a laghad trí bliana caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

4) 0.56 má tá ceithre bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

5) 0.48 má tá cúig bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ó dháta an chéad athraithe úinéireachta;

6) 0.42 má tá sé bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ó dháta an chéad athraithe úinéireachta;

7) 0.36 má tá seacht mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

8) 0.31 má tá ocht mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

9) 0.26 má tá naoi mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

10) 0.22 má tá deich mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

11) 0.19 má tá 11 bhliain ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

12) 0.16 má tá 12 bhliain ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

13) 0.14 má tá 13 bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

14) 0.12 má tá 14 bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

15) 0.10 má tá ar a laghad 15 bliana caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótar na hEastóine nó ón dáta ar athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

16) 0.09 má tá 16 bliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

17) 0.08 má tá 17 mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

18) 0.07 má tá 18 mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

19) 0.06 má tá 19 mbliana ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótarfheithicle na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair;

20) 0.05 má tá 20 bliain ar a laghad caite ón dáta a céadchláraíodh an mhótarfheithicil i gclár mótaí na hEastóine nó ón dáta a athraíodh an úinéireacht den chéad uair.

(2) Cuirfear an t-íolraitheoir táillí clárúcháin i bhfeidhm ar mhéid na táille clárúcháin lúide an bhun-chomhpháirt.

(3) Déanfar an méid a fhaightear tríd an íolraitheoir táillí clárúcháin a chur i bhfeidhm a shlánú go dtí an cent is gaire.

§ 190²⁵. Díolúine ó tháillí clárúcháin

Ní bheidh an táille chlárúcháin iníoctha:

1) i gcás mótarfheithicle atá cláraithe mar fheithicil éigeandála sa chlár mótarfheithicle;

2) maidir le mótarfheithicil a bhaineann le misean taidhleoireachta eachtrach agus le hoifig chonsalach eachtrach, le misean speisialta, le misean ó eagraíocht idirnáisiúnta atá aitheanta ag an Aireacht Gnóthaí Eachtracha, le hinstiúid de chuid an Aontais Eorpaigh nó le haon ghníomhaireacht nó instiúid a bhunaítear faoi dhlí an Aontais Eorpaigh, le hionadaí taidhleoireachta eachtrach agus le hoifigeach consalach eachtrach atá creidiúnaithe don Eastóin, seachas consal oinigh, ionadaí ó mhisean speisialta agus ó eagraíocht idirnáisiúnta, chomh maith le foireann riaracháin an mhisin taidhleoireachta, na n-údarás consalach, agus na misean speisialta arna iarraidh sin don Aireacht Gnóthaí Eachtracha;

3) do mhótarfheithicil de chuid Eagraíocht Chonradh an Atlantaigh Thuaidh (dá ngairtear anseo feasta: *ECAT*) agus a fhochomhlachtaí, ceanncheathrú mhíleata, fórsaí armtha ballstáit de chuid ECAT atá rannpháirteach i ngníomhaíocht chomhchosanta nó Ballstát den Aontas Eorpach atá rannpháirteach i ngníomhaíocht chomhchosanta a dhéantar faoi chuimsiú an Chomhbheartais Slándála agus Cosanta, agus an fhoireann shibhialtach atá á dtionlacan, chomh maith lena gcomhaltaí, comhaltaí d'fhórsaí armtha agus foireann shibhialtach Stáit eachtraigh agus a gcleithiúnaithe, pearsanra conraitheoirí fhórsaí armtha Stáit eachtraigh, comhaltaí de cheanncheathrú míleata idirnáisiúnta agus a gcleithiúnaithe, agus pearsanra conraitheoirí ceanncheathrún agus a gcleithiúnaithe, chomh maith le fórsaí armtha agus foireann shibhialtach tíre eachtraí nach Ballstát den Aontas Eorpach ná stát de chuid ECAT í, agus instiúid oiliúna míleata idirnáisiúnta, arna iarraidh sin don Aireacht Cosanta agus i ndáil le cur i bhfeidhm an fhaoisimh cánach dá bhforáiltear sa chomhaontú idirnáisiúnta;

4) i gcás mótarfheithicil atá faoi úinéireacht duine nádúrtha agus atá ceaptha nó oiriúnaithe go speisialta chun daoine faoi mhíchumas a iompar nó lena húsáid ag duine faoi mhíchumas;

§ 190²⁶. Díolúine ó tháillí clárúcháin do dhaoine nádúrtha de chuid Ballstáit eile

(1) Ní bheidh táille chlárúcháin iníoctha ar chlárú feithicle a úsáidtear ar chríoch na hEastóine ag mac léinn a bhfuil buanchónaí air nó uirthi i mBallstát eile den Aontas Eorpach agus nach bhfuil cónaí ar an mac léinn ach go sealadach i dtaca lena chuid staidéir nó lena cuid staidéir.

(2) Beidh feidhm ag an díolúine ó tháillí clárúcháin maidir le duine a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo más rud é:

1) tá gnáthchónaí ar an duine i mBallstát den Aontas Eorpach seachas an Eastóin;

2) nach n-úsáideann an duine an fheithicil chun críocha tráchtála san Eastóin;

3) nach ndéantar an mhótarfheithicil a aistriú, a ligean ar cíos ná a thabhairt ar iasacht san Eastóin; agus

4) go ndéanann an duine iarratas ar chlárú feithicle atá cláraithe agus faoi úinéireacht sa tír ina bhfuil gnáthchónaí air nó uirthi.

(3) Chun iarratas a dhéanamh ar dhíolúine ó tháillí clárúcháin, déanfaidh duine, ar fheithicil a chlárú, deimhniú ón instiúid oideachais maidir leis na staidéir, doiciméid dhlisteanaithe lena bhfianaítear na fíorais a shonraítear i bhfo-ailt 2 (1) agus (4) den alt seo, agus dearbhú maidir le comhlíonadh na gceanglas a leagtar síos i gclásail (2) 2) agus 3 a chur faoi bhráid an Riaracháin Iompair.

(4) Le linn dó úsáid a bhaint as an díolúine chun feithicil de chuid duine a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo a chlárú, déanfaidh an Riarachán Iompair na toirmisc ar dhiúscairt na feithicle a thaifeadadh sa mhótarchlár d'fhonn an ceanglas a shonraítear i gclásal (2) 3) a áirithiú.

(5) Má dhéantar duine ar deonaíodh díolúine dó ó tháille chlárúcháin a eisiamh ó institiúid oideachais, déanfaidh sé an fheithicil a scriosadh ó mhótarchlár na hEastóine laistigh de 30 lá tar éis é a eisiamh ón institiúid oideachais.

(6) Má shuíonn an Riarachán Iompair go bhfuil duine atá díolmhaithe ó tháille chlárúcháin eisiata ó fhoras oideachais agus nár comhlíonadh an ceanglas atá leagtha síos i bhfo-alt (5) den alt seo, déanfaidh an Riarachán Iompair an fheithicil a scriosadh go sealadach den chlár 30 lá tar éis dó an cas a shuíomh.

(7) Má dhéantar feithicil a scriosadh go sealadach ar feadh bliana amháin ar bhonn fho-alt (6) den alt seo, scriosfaidh an Riarachán Iompair an fheithicil den chlár.

§ 190²⁷. Aisíocaíocht táillí clárúcháin

(1) Féadfaidh duine iarratas a dhéanamh ar aisíocaíocht na táille clárúcháin laistigh de 60 lá ó scriosadh an fheithicil a bhaineann leo ón mótarchlár más rud é gur scriosadh an fheithicil d'fhonn í a úsáid lasmuigh den Eastóin.

(2) I gcás feithicilí a scriostar as clár na mótarfheithicilí chun na críche a shonraítear i bhfo-alt (1) den alt seo sula mbeidh bliain amháin caite ón dáta a céadchláraíodh an fheithicil, ní aisíocfar an bhunchuid den táille chlárúcháin a bhí i bhfeidhm tráth chlárú na feithicle i gclár na mótar Eastónach.

(3) Aisíocfar an táille chlárúcháin má tá níos lú ná deich mbliana caite ó cláraíodh an fheithicil den chéad uair. Is ionann méid na táille clárúcháin atá le haisíoc agus méid na táille clárúcháin arna ríomh ar an dáta a scriosadh an fheithicil den mhótarchlár, i gcomhréir leis na rátaí táille clárúcháin a bhí i bhfeidhm tráth a íocadh í.

(4) Ní aisíocfar táillí clárúcháin níos lú ná 300 euro.

(5) Is é an t-aire atá freagrach as an réimse trí rialachán a leagfaidh síos iarratas ar aisíocaíocht na táille clárúcháin agus an nós imeachta chun an táille clárúcháin a aisíoc.’;

7) roinn 190²²(1) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir M1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonrach ina leith₂ astaíochtaí CO₂, arna ríomh i gcomhréir leis an Nós Imeachta Tástála Comhchuibhithe Domhanda d’Fheithicilí Éadroma (dá ngairtear: *WLTP*), atá ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

1) an bhunchuid de EUR 225 in aghaidh na mótarfheithicle;

2) an CO ar leith₂ Cuid astaíochtaí CO i gcás gach gram CO₂ a iolrú faoi 5 euro sa raon 1–93 ghrám in aghaidh an chiliméadair, faoi 15 euro sa raon 94–150 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 45 euro sa raon 151–200 gram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 65 euro sa raon 201 ghrám nó níos mó in aghaidh an chiliméadair;

3) an chuid mhaise ina ndéantar gach cileagram de mhótarfheithicil a sháraíonn uasmhais 2 000 cileagram a iolrú faoi 3 euro suas go dtí méid 3 000 euro agus, i gcás mótarfheithicil a bhfuil cumas luchtaithe seachtrach aici, a bhfuil an tasc ‘OVC-HEV’ uirthi sa chlár mótar, déantar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 200 cileagram a iolrú faoi 3 euro suas go dtí méid 3 000 euro.’;

8) fo-alt 190²²(1) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir M1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonrach ina leith₂ astaíochtaí CO₂, arna ríomh i gcomhréir leis an Nós Imeachta Tástála Comhchuibhithe Domhanda d’Fheithicilí Éadroma (dá ngairtear: *WLTP*), atá ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim na dtrí chomhpháirt seo a leanas:

1) an bhunchuid de EUR 300 in aghaidh na mótarfheithicle;

2) an CO ar leith₂ cuid d'astaíochtaí CO₂ sa chaoi is go mbeidh gach CO₂ sa raon 1–49 ngram in aghaidh an chiliméadair, déantar é a iolrú faoi 5 euro, sa raon 50–93 ghrám in aghaidh an chiliméadair faoi 10 euro, sa raon 94–150 gram in aghaidh an chiliméadair faoi 20 euro, sa raon 151–200 gram in aghaidh an chiliméadair faoi 60 euro, agus sa raon 201 g/km agus níos mó faoi 80 euro;

3) an chuid mhaise ina ndéantar gach cileagram de mhótarfheithicil a sháraíonn uasmhais 2 000 cileagram a iolrú faoi 4 euro suas go dtí méid 4 000 euro agus, i gcás mótarfheithicil a bhfuil cumas luchtaithe seachtrach aici, a bhfuil an tásc ‘OVC-HEV’ uirthi sa chlár mótar, déantar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 200 cileagram a iolrú faoi 4 euro suas go dtí méid 4 000 euro.’;

9) fo-alt 190²²(8) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(8) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, is táille lánleictreach, a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 225 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an chuid mhaise ar bhealach a fhágann go ndéantar gach cileagram ar mó é ná uasmhais 2 400 cileagram na mótarfheithicle a iolrú faoi 3 euro suas go dtí an méid 3 300 euro.’;

10) fo-alt 190²²(8) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(8) Déanfar ráta na táille cláraitheachta do mhótarfheithicil dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo, is táille lánleictreach, a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 300 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an chuid mhaise ar bhealach a fhágann go ndéantar gach cileagram a sháraíonn uasmhais 2 400 cileagram na mótarfheithicle a iolrú faoi 4 euro suas go dtí 4 400 euro.’;

11) fo-alt 190²³(1) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir N1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonrach di_2 tá astaíochtaí, arna ríomh i gcomhréir le WLTP, ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 400 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO ar leith₂ Cuid astaíochtaí CO i gcás gach graim CO₂ a iolrú faoi 2 euro sa raon 1–153 ghrám in aghaidh an chiliméadair, faoi 30 euro sa raon 154–199 ngram in aghaidh an chiliméadair, faoi 35 euro sa raon 200–249 ngram in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 40 euro sa raon 250 gram nó níos mó in aghaidh an chiliméadair.’;

12) fo-alt 190²³(1) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(1) I gcás mótarfheithicle de chatagóir N1 nach bhfuil iomlán leictreach agus a bhfuil sonraí maidir le CO sonrach di_2 tá astaíochtaí, arna ríomh i gcomhréir le WLTP, ar fáil sa chlár mótar, déanfar ráta na táille clárúcháin a ríomh mar shuim an dá chomhpháirt seo a leanas:

- 1) an bhunchuid de EUR 500 in aghaidh na mótarfheithicle;
- 2) an CO ar leith₂ Cuid astaíochtaí CO i gcás gach graim CO₂ a iolrú faoi 2 euro sa raon 1–90 gram in aghaidh an chiliméadair, faoi 30 euro sa raon 91–136 ghrám in aghaidh an chiliméadair, faoi 35 euro sa raon 137–186 ghrám in aghaidh an chiliméadair, agus faoi 40 euro sa raon 187 ngram nó níos mó in aghaidh an chiliméadair.’;

13) fo-alt 190²³(9) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(9) 300 euro in aghaidh na mótarfheithicle a bheidh i ráta na táille clárúcháin le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo ar mótarfheithicil lánleictreach í.’;

14) fo-alt 190²³(9) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:

‘(9) Is é 400 euro in aghaidh na mótarfheithicle ráta na táille clárúcháin le haghaidh mótarfheithicle dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo ar mótarfheithicil lánleictreach í.’;

15) cuirtear fo-alt 27 le halt 264 ionas go léifear mar a leanas é:

‘(27) Iarratas ar aisíocaíocht na táille clárúcháin, a bhféadfar iarratas a dhéanamh ar a haisíoc faoi alt 190²⁷ den Ionstraim seo don tréimhse ón 1 Eanáir go dtí an 30 Meitheamh 2025, féadfar iad a chur isteach ón 1 Iúil 2025.’;

16) déantar an nóta reachtach a ghabhann leis an nGníomh a fhorlíonadh leis an téacs ‘Treoir 83/182/CEE ón gComhairle maidir le díolúintí cánach laistigh den Chomhphobal i gcás

cóiracha áirithe iompair arna n-allmhairiú go sealadach isteach i mBallstát amháin ó Bhallstát eile (IO L 105, 23.4.1983, lgh. 59–63).’.

§ 21. Leasú ar an Ghníomh Cánachais

Déantar na leasuithe seo a leanas ar an Ghníomh Cánachais:

1) cuirtear isteach clásal 3 (2) 10) mar a leanas:
‘10) cáin mhótarfeithicle.’;

2) i gclásal 29 23), cuirtear na focail ‘agus fógraí cánach feithicle’ isteach tar éis na bhfocal ‘fógraí cánach talún’;

3) i bhfo-alt 105 (6), clásail 6¹–6⁵) clásail 6 a dhéanamh díobh²–6⁶) agus clásal 6¹) a chur isteach le léamh mar a leanas:
‘6¹) cáin mhótarfeithicle;’.

§ 22. Leasú ar an Gnímh um Tháillí Stáit

Déantar na leasuithe seo a leanas ar an Ghníomh um Tháillí Stáit:

1) fo-alt 142⁷²(1) leasaítear é chun go léifear mar a leanas é:
‘(1) Tá táille stáit 150 euro iníoctha chun feithicil seachas móipéid, leantóir le huasmheáchan suas le 3,500 cileagram, agus feithicil dá dtagraítear in alt 190 a chlárú¹⁷ An Gnímh um Thrácht ar Bhóithre. I gcás ina n-iarrfar an ghníomhaíocht sin go leictreonach tríd an gcóras faisnéise ríomhsheirbhísí, íocfar táille stáit 120 euro.’;

2) fo-alt (1¹) a chur le halt 142⁷⁴ a léamh mar seo a leanas:
‘(1¹) Ní bheidh an táille dá dtagraítear i bhfo-alt (1) den alt seo iníoctha más rud é, i ndáil le hathrú ar úinéireacht na feithicle, nach mbeidh an táille chláráithe dá bhforáiltear i gclásal 190 iníoctha.’.¹⁸ (2) Tá an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre iníoctha.

‘Fochaibidil 3 Teacht i bhfeidhm an Gníomh

§ 23. Teacht i bhfeidhm an Gníomh

(1) Tiocfaidh an Gníomh seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2025.

(2) Tiocfaidh Clásal 3 2) den Ionstraim seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2027.

(3) Tiocfaidh Clásail 20 7), 9), 11) agus 13) den Ghníomh seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2028.

(4) Tiocfaidh Clásail 20 8), 10), 12) agus 14) den Ghníomh seo i bhfeidhm an 1 Eanáir 2031.

Lauri Hussar
Uachtarán na Riigikogu

Taillinn, 2024

Le tiolacadh ag an gCoiste Airgeadais an 10 Meitheamh 2024.

Is é togra an Choiste an vótáil chríochnaitheach a reáchtáil.

Is gá tromlach na vótaí ina fhabhar chun an dréacht-dlí a ghlacadh mar dhlí.

(sínithe go digiteach)

Annely Akkermann
Cathaoirleach an Choiste Airgeadais